

ACORD
ÎNTRE REPUBLICA MOLDOVA ȘI REPUBLICA LITUANIA
ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI SOCIALE

Republica Moldova și Republica Lituania (în continuare – Părți),
dorind să reglementeze relațiile dintre Părți în domeniul protecției sociale și avînd drept scop
determinarea legislației aplicabile persoanelor angajate sau care desfășoară o activitate
independentă pe teritoriul Părților,
au convenit asupra următoarelor:

I. DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1

Definirea termenilor

1. În scopul aplicării prezentului Acord următorii termeni desemnează:
 - 1) **legislație** - legile și celelalte acte normative care se aplică pe teritoriul Părților, care reglementează domeniul material de aplicare prevăzut la articolul 2 al prezentului Acord;
 - 2) **autoritate competentă** – autoritate abilitată de a stabili modul de aplicare a prezentului Acord pe teritoriul Părții respective, și anume:
 - în Republica Moldova - Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei;
 - în Republica Lituania - Ministerul Protecției Sociale și Muncii;
 - 3) **instituție competentă** – organismul sau instituția Părții, responsabile pentru aplicarea legislației acestei Părți;
 - 4) **persoană asigurată** – persoana care domiciliază pe teritoriul unei Părți și care este sau a fost supusă legislației unei sau ambelor Părți;
 - 5) **domiciliu** - locul de ședere permanentă sau temporară a persoanei pe teritoriul unei Părți, în conformitate cu legislația acestei Părți;
 - 6) **pensii** - pensiile prevăzute la articolul 2 al prezentului Acord, inclusiv toate componentele și majorările lor, suplimentele și adaosurile la acestea, prevăzute de legislația Părților;
 - 7) **stagiul de cotizare** - perioada care se ia în considerare în conformitate cu legislația Părților la stabilirea dreptului la pensiile prevăzute de prezentul Acord și a cuantumului acestora;
 - 8) **stagiul sovietic** - la aplicarea alineatelor 10 – 12 ale articolului 23 al prezentului Acord: perioada realizată pînă la 1 ianuarie 1992 pentru Republica Moldova și pînă la 1 iunie 1991 pentru Republica Lituania pe teritoriul fostei URSS, cu excepția teritoriului Republicii Moldova și/sau a teritoriului Republicii Lituania, care se include în stagiul de cotizare în conformitate cu legislația ambelor Părți.
2. Ceilalți termeni utilizați în prezentul Acord au semnificația atribuită de legislația Părții respective.

Articolul 2

Domeniul material de aplicare

1. Prezentul Acord se aplică:
 - 1) legislației Republicii Moldova în domeniul asigurărilor sociale de stat privind:
 - pensiile pentru limită de vîrstă; pensiile pentru pierderea capacității de muncă/de dizabilitate ca urmare a unei boli obișnuite; pensiile și indemnizațiile pentru pierderea capacității de muncă/de dizabilitate ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale; pensiile de urmaș. Prezentul Acord nu se aplică în cazul pensiilor pentru vechime în muncă și pensiilor stabilite pentru unele categorii de cetățeni;
 - plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale;
 - 2) legislației Republicii Lituania în domeniul asigurărilor sociale de stat privind:
 - pensiile de asigurări sociale de stat: pensii pentru limită de vîrstă (stabilite la atingerea vîrstei de pensionare); pensii pentru pierderea capacității de muncă (dizabilitate); pensii văduvelor (văduvilor) și orfanilor (în cazul pierderii întreținătorului), precum și alte tipuri de pensii care se achită în conformitate cu Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat;

- plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat în conformitate cu Legea privind asigurarea socială de stat.

2. Dacă Părțile nu convin altfel, prezentul Acord se aplică de asemenea și altor tipuri de pensii sau contribuții de asigurări sociale de stat achitate în conformitate cu legile de modificare și/sau completare a legilor prevăzute la alineatul 1 al prezentului articol.

Articolul 3

Domeniul personal de aplicare

1. Prezentul Acord se aplică persoanelor care au domiciliul pe teritoriul unei Părți și care sunt sau au fost supuse legislației unei sau ambelor Părți, precum și persoanelor care în conformitate cu legislația Părților dobîndesc dreptul la pensia de urmaș/pensia văduvelor (văduvilor) și orfanilor.

2. Prezentul Acord nu se aplică persoanelor care beneficiază de pensii în cadrul unor sisteme speciale de asigurare cu pensii, care nu cad sub incidența sistemului de pensii de asigurări sociale de stat.

Articolul 4

Egalitatea de tratament

Dacă prezentul Acord nu prevede altfel, persoanele prevăzute la alineatul 1 al articolului 3 al prezentului Acord, care au domiciliul pe teritoriul unei Părți, au aceleași drepturi și obligații în conformitate cu legislația acestei Părți ca și cetățenii proprii.

Articolul 5

Exportul pensiilor

Dacă prezentul Acord nu prevede altfel, pensiile nu pot fi micșorate, plata acestora nu poate fi suspendată și/sau sistată ca urmare a stabilirii domiciliului de către persoana interesată pe teritoriul celeilalte Părți.

II. DETERMINAREA LEGISLAȚIEI APLICABILE

Articolul 6

Reguli generale

1. Persoana asigurată care cade sub incidența prezentului Acord va fi supusă exclusiv legislației acelei Părți, pe teritoriul căreia desfășoară o activitate salarială sau independentă, chiar dacă domiciliul sau oficiul înregistrat al angajatorului se află pe teritoriul celeilalte Părți.

2. Dacă persoana asigurată desfășoară o activitate salarială sau independentă pe teritoriul ambelor Părți concomitent, aceasta va fi supusă legislației Părții pe teritoriul căreia își are domiciliul permanent.

3. Dacă persoana asigurată este angajată pe teritoriul unei Părți și desfășoară concomitent o activitate independentă pe teritoriul celeilalte Părți, aceasta va fi supusă legislației Părții pe teritoriul căreia este angajată.

Articolul 7

Reguli speciale

În aplicarea articolului 6 al prezentului Acord sunt stabilite următoarele excepții:

1) persoanele asigurate care sunt supuse legislației unei Părți și care sunt detașate de către angajator pe o perioadă determinată pe teritoriul celeilalte Părți, pentru a exercita o anumită activitate pentru acest angajator, vor fi supuse legislației Părții de detașare, cu condiția ca durata previzibilă a detașării să nu depășească 24 luni;

2) membrilor misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Părților, cât și personalului angajat în serviciul particular al acestora li se vor aplica respectiv dispozițiile Convenției de la Viena din 18 aprilie 1961 cu privire la relațiile diplomatice și ale Convenției de la Viena din 24 aprilie 1963 cu privire la relațiile consulare;

3) membrii echipajului navei sunt supuși legislației Părții sub al cărei pavilion se află nava. Persoanele angajate pentru prestarea serviciilor de încărcare, descărcare, realizarea lucrărilor de reparare a navelor sau efectuarea serviciului de securitate portuară sunt supuse legislației Părții pe teritoriul căreia este situat portul;

4) angajații companiilor de transport internațional, ale căror activitate este de natură mobilă și

care își desfășoară activitatea pe teritoriul ambelor Părți, sunt supuși legislației Părții pe teritoriul căreia este înregistrată întreprinderea care i-a angajat;

5) funcționarii publici ai unei Părți, care desfășoară o activitate salarială sau independentă pe teritoriul celeilalte Părți, sunt supuși legislației primei Părți.

Articolul 8

Excepții

1. Autoritățile competente sau instituțiile competente desemnate de acestea, pot conveni în scris aplicarea excepțiilor de la dispozițiile articolelor 6 și 7 ale prezentului Acord în interesul anumitor persoane sau unor categorii de persoane.

2. În cazul apariției unui conflict între dispozițiile Acordului și legislației Uniunii Europene la determinarea legislației aplicabile, normele de drept ale Uniunii Europene vor prevala.

III. PENSIILE

Articolul 9

Stabilirea pensiei

1. La stabilirea dreptului la pensie, dacă este necesar, va fi luat în considerare stagiul de cotizare realizat în conformitate cu legislația ambelor Părți, cu excepția cazurilor când perioadele stagiului se suprapun în timp.

2. Persoana îndreptățită nu poate fi privată de dreptul de a beneficia de pensie în conformitate cu legislația unei Părți, pe motiv că beneficiază de pensie concomitent conform legislației celeilalte Părți.

3. În cazul în care persoana dobândește dreptul la pensie conform dispozițiilor Acordului și în temeiul legislației Uniunii Europene concomitent, instituția competentă a Republicii Lituania stabilește și achită persoanei acea pensie, cuantumul căreia este mai mare.

Articolul 10

Calcularea pensiei

1. Fiecare Parte calculează cuantumul pensiei corespunzător stagiului de cotizare realizat în conformitate cu prevederile legislației proprii.

2. Aplicarea legislației Republicii Lituania:

1) la determinarea cuantumului pensiei de asigurări sociale de stat pentru pierderea capacității de muncă, numărul de ani insuficienți pînă la atingerea vârstei de pensionare a persoanei conform legislației Republicii Lituania se stabilesc proporțional numai stagiului de cotizare realizat în conformitate cu legislația Republicii Lituania;

2) perioadele în care persoana a beneficiat de pensie pentru pierderea capacității de muncă acordată în conformitate cu legislația Republicii Lituania vor fi incluse în stagiul de cotizare, dacă pe parcursul acestor perioade persoana nu a realizat un stagiul de cotizare în conformitate cu legislația celeilalte Părți.

Articolul 11

Stagiul de cotizare mai mic de un an

Dacă stagiul total de cotizare al persoanei realizat în conformitate cu legislația unei Părți este mai mic de un an și dacă, ținînd cont numai de acest stagiul de cotizare, nu rezultă dreptul la pensie în conformitate cu legislația acestei Părți, Partea respectivă nu va acorda pensia pentru acest stagiul conform dispozițiilor prezentului Acord.

Articolul 12

Pensia de urmaș/pensia văduvelor (văduvilor) și orfanilor

1. Pensia de urmaș /pensia văduvelor (văduvilor) și orfanilor este stabilită de către Partea conform legislației căreia a fost sau ar fi putut fi stabilită pensia persoanei decedate, indiferent de faptul pe teritoriul cărei Părți domiciliază persoanele care dobîndesc dreptul la acest tip de pensie în conformitate cu legislația Părților, la momentul solicitării stabilirii pensiei de urmaș/pensiei văduvelor (văduvilor) și orfanilor.

2. Dacă legislația unei Părți condiționează dreptul la pensie sau cuantumul pensiei de numărul de persoane care au dreptul să beneficieze de acest tip de pensie, instituția competentă a acestei Părți va lua în considerare de asemenea numărul acestor persoane care au domiciliul pe teritoriul

celeilalte Părți.

3. În cazul decesului persoanei căreia i-a fost stabilită pensia în conformitate cu legislația uneia sau ambelor Părți, cuantumul pensiei de urmaș/pensiei văduvelor (văduvilor) și orfanilor va fi calculat în conformitate cu legislația Părților.

Articolul 13

Acordarea altor tipuri de pensii

Alte tipuri de pensii, care nu sunt prevăzute în prezentul Acord, se stabilesc și se plătesc în conformitate cu legislația Părții corespunzătoare, fără aplicarea dispozițiilor prezentului Acord.

IV. COOPERAREA ÎNTRE PĂRȚI

Articolul 14

Aranjamentul Administrativ și desemnarea instituțiilor competente

În scopul aplicării prezentului Acord, autoritățile competente ale Părților vor încheia Aranjamentul Administrativ pentru aplicarea acestuia și vor desemna instituțiile competente.

Articolul 15

Cooperarea și schimbul de informații

1. Autoritățile competente și instituțiile competente ale Părților vor coopera direct între ele asupra implementării dispozițiilor prezentului Acord.

2. Autoritățile competente ale Părților se vor informa reciproc asupra modificărilor și completărilor operate în legislația sa.

Articolul 16

Determinarea capacității de muncă/gradului de dizabilitate și capacității de muncă

1. Decizia cu privire la determinarea capacității de muncă/gradului de dizabilitate și capacității de muncă, privind cauza, termenul și durata va fi luată de instituția competentă a Părții în conformitate cu legislația căreia va fi stabilită și plătită pensia, luând în considerare certificatele medicale și alte documente relevante pentru determinarea capacității de muncă/gradului de dizabilitate și capacității de muncă, eliberate de către instituțiile respective ale celeilalte Părți.

2. Determinarea capacității de muncă/gradului de dizabilitate și capacității de muncă a persoanelor, la solicitarea instituției competente a unei Părți, se efectuează de către instituția competentă corespunzătoare a celeilalte Părți, pe teritoriul căreia își au domiciliul persoanele respective. În caz de necesitate, instituțiile competente ale Părților își vor furniza reciproc informații suplimentare. Cheltuielile legate de determinarea capacității de muncă/gradului de dizabilitate și capacității de muncă, precum și de furnizarea informațiilor suplimentare nu vor fi rambursate de către Părți.

3. Data emiterii deciziei privind capacitatea de muncă/gradul de dizabilitate și capacitatea de muncă de către instituția competentă a unei Părți va fi considerată data stabilirii capacității de muncă/gradului de dizabilitate și capacității de muncă a persoanei de către instituția competentă a celeilalte Părți.

Articolul 17

Introducerea cererilor

1. Orice cerere de stabilire sau revizuire a pensiei depusă conform legislației unei Părți va fi considerată ca cerere depusă conform legislației celeilalte Părți.

2. Data depunerii cererii sau reclamației la o instituție competentă a unei Părți va fi considerată data depunerii cererii sau reclamației la instituția competentă a celeilalte Părți.

Articolul 18

Depunerea documentelor

1. Instituțiile competente ale Părților își vor furniza reciproc informațiile necesare cu privire la circumstanțele relevante pentru aplicarea prezentului Acord și vor lua măsuri pentru stabilirea acestor circumstanțe.

2. Documentele necesare pentru asigurarea cu pensii și/sau asigurarea socială de stat, eliberate pe teritoriul oricărei dintre Părți, vor fi scutite de legalizare și autentificare prin Apostilă.

Articolul 19

Protecția datelor cu caracter personal

1. Orice date cu privire la o persoană care sunt expediate de către o Parte celeilalte Părți sunt prelucrate numai în scopul aplicării prezentului Acord. Prelucrarea datelor cu caracter personal se efectuează în conformitate cu Convenția de la Strasbourg pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal din 28 ianuarie 1981 și legislația în vigoare a Părților, care reglementează protecția juridică a datelor cu caracter personal.

2. Datele cu caracter personal transmise trebuie să fie exacte și în volumul necesar pentru realizarea unui scop sau a unei sarcini determinate, luând în considerare scopul Acordului. În caz de necesitate, datele inexacte sau incomplete vor fi rectificate, completate, distruse sau prelucrarea acestora va fi stopată.

3. După realizarea scopului pentru care au fost transmise, datele vor fi distruse. Partea care a transmis datele va fi informată despre distrugerea datelor și motivul pentru care au fost distruse.

4. Autoritățile și instituțiile competente ale Părților întreprind măsuri adecvate de securitate tehnică și de organizare, în vederea împiedicării distrugerii, modificării, pierderii incidentale sau nesancționate a datelor cu caracter personal, precum și pentru prevenirea prelucrării nesancționate a acestora.

5. Persoana interesată este în drept să solicite informația privind datele sale cu caracter personal existente, scopul cu care acestea sunt sau vor fi utilizate. Dreptul persoanei interesate la acest tip de informație este reglementat de legislația Părții de la care aceasta solicită informația. Acordarea acestui tip de informație poate fi refuzată în cazul în care acest refuz este necesar pentru aplicarea prezentului Acord, asigurarea securității statului, a ordinii publice, prevenirii acțiunilor criminale și protecției drepturilor și libertăților persoanelor terțe.

Articolul 20

Moneda de plată a pensiilor

1. Plățile acordate în conformitate cu prezentul Acord se efectuează în valuta acelei Părți, pe teritoriul căreia își are domiciliul beneficiarul de pensie.

2. Modalitatea de plată a pensiilor este stabilită în Aranjamentul Administrativ.

Articolul 21

Recuperarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat și a sumelor excedentare de pensii

1. Dacă instituția competentă a unei Părți plătește unui beneficiar de pensie o sumă care depășește suma la care este îndreptățit, această instituție poate, în condițiile și termenele prevăzute de legislația pe care o aplică, să rețină suma plătită în exces din orice altă sumă datorată beneficiarului de pensie sau să solicite instituției competente a celeilalte Părți să rețină o sumă egală cu suma plătită în exces din orice altă sumă datorată beneficiarului de pensie, în condițiile și termenele prevăzute de legislația celeilalte Părți.

2. Instituția competentă a Părții, în condițiile și termenele prevăzute de legislația pe care o aplică, efectuează reținerea sumei egale cu suma plătită în exces, prevăzută la alineatul 1 al prezentului articol. Instituția competentă a Părții transferă trimestrial sumele reținute instituției competente a Părții care a solicitat reținerea.

3. Dacă după plata unei sume persoanei se stabilește că persoana nu avea dreptul la pensie în conformitate cu legislația ambelor Părți sau în cazul în care beneficiarului i-a fost plătită o sumă care depășește suma la care acesta era îndreptățit, iar persoana nu mai are dreptul la pensie în conformitate cu legislația ambelor Părți, suma plătită în exces va fi recuperată la convenirea instituțiilor competente.

4. În cazul în care persoana nu achită contribuțiile de asigurări sociale de stat prevăzute de legislația unei Părți, instituția competentă a acestei Părți, în condițiile și termenele prevăzute de legislația pe care o aplică, va recupera datoria acumulată sau va solicita instituției competente a celeilalte Părți recuperarea datoriei în modul și termenele stabilite de legislația celeilalte Părți.

V. DISPOZIȚII FINALE

Articolul 22

Soluționarea diferendelor

Problemele și diferendele care pot apărea în ceea ce privește aplicarea sau interpretarea prezentului Acord vor fi soluționate prin consultări și negocieri directe între autoritățile competente ale Părților.

Articolul 23

Dispoziții tranzitorii

1. La stabilirea dreptului la pensie și calcularea cuantumului acesteia în conformitate cu prezentul Acord, se ia în considerare stagiul de cotizare realizat până la intrarea în vigoare a prezentului Acord.

2. Prezentul Acord nu deschide nici un drept de plată a pensiilor pentru perioada anterioară intrării în vigoare a prezentului Acord.

3. În cazul schimbării locului de domiciliu al beneficiarului de pensie, acordată în conformitate cu legislația unei Părți, pe teritoriul celeilalte Părți, la cererea beneficiarului, pensia stabilită până la intrarea în vigoare a prezentului Acord poate fi revizuită o singură dată în conformitate cu dispozițiile prezentului Acord. În cazul în care după recalculare cuantumul pensiei (suma cuantumurilor pensiilor stabilite în conformitate cu legislația Părților) este mai mic față de cuantumul anterior al pensiei, persoana continuă să beneficieze de acest cuantum anterior al pensiei, stabilit până la recalculare.

4. Articolul 5 al prezentului Acord se aplică persoanelor care și-au schimbat locul de domiciliu de pe teritoriul unei Părți pe teritoriul celeilalte Părți după intrarea în vigoare a prezentului Acord.

5. La aplicarea alineatului 3 al prezentului articol și a dispozițiilor articolului 5 al prezentului Acord data schimbării locului de domiciliu a persoanei se consideră data eliberării acesteia a permisului de ședere pe teritoriul celeilalte Părți.

6. Persoanei, căreia primar i-a fost stabilită pensia până la intrarea în vigoare a prezentului Acord și care a dobândit din nou dreptul la pensie în conformitate cu legislația Republicii Lituania, nu i se acordă dreptul la revizuirea pensiei conform dispozițiilor prezentului Acord, cu excepția cazului prevăzut la alineatul 3 al prezentului articol.

7. Pensia care nu a fost stabilită sau pensia a cărei plată a fost sistată persoanei în legătură cu dobândirea cetățeniei sau pe motivul schimbării locului de domiciliu a acesteia pe teritoriul celeilalte Părți, la cererea persoanei respective, se acordă în conformitate cu prezentul Acord.

8. Dacă cererea prevăzută la alineatul 7 al prezentului articol este depusă în termen de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului Acord, drepturile acordate în conformitate cu dispozițiile prezentului Acord vor fi dobândite de la data intrării în vigoare a Acordului.

9. În cazul în care cererea prevăzută la alineatul 7 al prezentului articol este depusă după expirarea perioadei de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului Acord, drepturile care nu au fost pierdute sau sistate ca urmare a expirării termenelor, vor intra în vigoare din data depunerii cererii, sub rezerva dispozițiilor mai favorabile ale legislației Părții respective.

10. Stagiul sovietic se ia în considerare și pensia pentru acest stagiul se stabilește de către instituția competentă a Părții, pe teritoriul căreia persoana a realizat un stagiul de cotizare mai mare. La realizarea unui stagiul de cotizare egal pe teritoriul ambelor Părți, stagiul de cotizare sovietic va fi luat în considerare de către instituția competentă a Părții în care persoana a fost asigurată ultima dată.

11. În cazul în care persoana, pensia căreia a fost stabilită conform dispozițiilor prezentului Acord, își schimbă locul de domiciliu de pe teritoriul unei Părți pe teritoriul celeilalte Părți, precum și în cazul stabilirii unui alt tip de pensie, stabilirii repetate a pensiei sau revizuirii cuantumului acesteia (în cazul în care sunt prezentate documentele suplimentare privind stagiul de cotizare realizat pe teritoriul Părților, precum și în alte cazuri prevăzute de legislația Părților), instituția competentă care ia în considerare stagiul sovietic rămâne aceeași.

12. În cazul în care persoana prezintă suplimentar documente care atestă realizarea unui stagiul

sovietic suplimentar, acest stagiou este luat în considerare de către instituția competentă care și anterior a luat în considerare stagiul sovietic.

Articolul 24

Modificarea și completarea Acordului

La înțelegerea reciprocă a Părților, în prezentul Acord pot fi introduse modificări și completări perfectate prin protocoale separate, care sunt parte componentă a acestuia și intră în vigoare conform dispozițiilor articolului 25 al prezentului Acord.

Articolul 25

Intrarea în vigoare a Acordului

1. Prezentul Acord va fi supus ratificării.
2. Părțile își notifică reciproc, pe cale diplomatică, îndeplinirea procedurilor interne necesare pentru intrarea sa în vigoare.
3. Prezentul Acord va intra în vigoare în a treizecia zi de la data recepționării ultimei notificări.

Articolul 26

Durata și încetarea valabilității Acordului

1. Prezentul Acord se încheie pe o perioadă nedeterminată.
2. Fiecare Parte este în drept să-l denunțe pe cale diplomatică, printr-o notificare scrisă adresată celeilalte Părți. În acest caz, Acordul își încetează valabilitatea în prima zi a celei de-a șasea luni calendaristice, care urmează luna în care a fost transmisă notificarea scrisă celeilalte Părți.
3. În cazul denunțării prezentului Acord, toate drepturile dobândite potrivit dispozițiilor sale sunt menținute, iar cererile depuse înaintea încetării valabilității prezentului Acord vor fi examinate conform dispozițiilor acestuia.

Semnat la Chișinău, la 1 octombrie 2014, în două exemplare originale, fiecare în limbile română, lituaniană și rusă, toate textele fiind egal autentice. În cazul unor divergențe la interpretarea dispozițiilor prezentului Acord, textul în limba rusă va fi de referință.

**PENTRU
REPUBLICA MOLDOVA**

**PENTRU
REPUBLICA LITUANIA**